

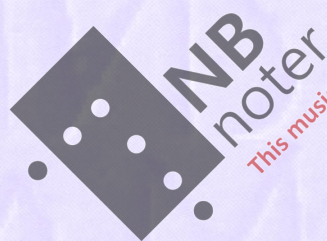
Kjell Habbestad

Epítaf

tekst: Paal-Helge Haugen

This music is copyright protected

Kjell Habbestad

Epítaf

tekst: Paal-Helge Haugen

Kjell Habbestad

Epítaf

tekst: Paal-Helge Haugen

op. 75
for baryton og piano

- 1 (avreise) 03:10 s. 1
- 2 (han stakar ut) 01:30 s. 5
- 3 (epítaf) 04:30 s. 9

Total durata: 09:10

Tinga av Håkan Hagegård til prosjektet
En nordisk sangantologi for det 21. århundre

Epitaf

Eit *epitafium* eller eit *epitaf* (gjennom latin, frå gresk *epi-*: 'etter, på, ved, attmed' og *taphos*: 'grav'; 'på grava') gravskrift eller minnetavle med innskrift, hengd opp på kyrkjevegg) er ein tekst, ofte utforma som eit vers, til ære eller minne for ein avdød, vanlegvis skrivne på ein gravstein eller ein plakett. Dei kan og vera utskorne i tre, måla i fleire fargar med tekst, bilete av personar, religiøse symbol, bumerker og våpenskjold. Mange av dei er frå 1600- og 1700-tallet, gjerne til minne om geistlege personar (biskopar, prester) eller verdslege (adelege, embetsmenn, handelsmenn). Epitafiene kan vera store og prangande, utførte av dugande handverkarar og ha høg kunstnarleg kvalitet.

Døme på kjende epitafier er dette som Johan Herman Wessel i 1784 skreiv om Gert Londemann:

*Man sukker, for han er ey meer,
Man husker, hvad han var og leer.*

Her eit gresk:

ᾠ ξειν', ἀγγέλλειν Λακεδαιμονίοις ὅτι τῆδε
εἴμεθα, τοῖς κείνων ῥήμασι πειθόμενοι.

*O xein', angellein Lakedaimoniois hoti tēde
keimetha tois keinōn rhēmasi peithomenoi.*

*Gå, du framande (som les dette), og fortel spartanarane,
at her ligg me som var lydige mot lova.*

Simonides' epigram om *Sophocles*:

*Thy light is out, aged Sophocles, flower of poets,
crowned with the purple clusters of Bacchus.*

Somme poetar har òg skrivne sin eigen epitaf.

Paal-Helge Haugen

(f. 26. april 1945 i Valle) er ein norsk poet og forfattar. Han er allsidig og har ein stor produksjon også som dramatikar, prosaforfattar, librettoskrivar og gjendiktar. På 1960-talet var han med i Profilkrinsen, frå 1965-67 også som redaksjonsmedlem.

Haugen debuterte med *Blad frå ein austleg hage* (1965), ei gjendikting av hundre japanske haikudikt i samarbeid med Masahiko Inadomi. Han var ein av dei som introduserte haikudikt for norske lesarar. I 1967 debuterte han som lyrikar med diktsamlinga *På botnen av ein mørk sommar*. I 1968 kom punktromanen *Anne* der han brukte dokumentariske tekstar i fiksjonen, og boka vekte mykje merksemd. Etter det har han skriva ei rekkje diktsamlingar og gjendikta poesi til norsk. Bøkene hans er omsette til omlag 20 språk.

Han har òg samarbeidd mykje med andre kunstnarar, biletkunstnarar som Kjell Nupen, Håkon Bleken, Grete Nash, Olav Chr. Jensen, Jens Johannesen og Jan Groth, samt norske og utanlandske komponistar; mellom andre Iannis Xenakis, Atli Heimir Sveinsson, Arne Nordheim, Bjørn Kruse, Kjell Habbestad og Cecilie Ore, illustratøren Mette Newth, bilethoggaren Gunnar Torvund samt forfattaren Erling Kittelsen.

Gjennom heile forfattarskapen har han vore oppteken av korleis eldre religiøst språk kan brukast i sekulær poesi i samtida. Forfattarskapen er særigen og bind saman ulike aspekt på kryss og tvers av historiske epokar, språk, tradisjonar, sjangrar og kunstformer. Han går nær inn på motiva sine og skriv sanseleg, samtidig som han skriv om store eksistensielle spørsmål. Det konkrete og abstrakte glir inn i kvarandre og skapar nye konstruksjonar som fører til ettertanke. Han er oppteken av både lokal forteljartradisjon og engelskspråkleg modernisme. Lyrikken hans er kjenneteikna av musikalske komposisjonsmønster, og han er tydeleg, objektiv og nøktern i formspråket.

Haugen har skriva fleire verk med innslag av eldre sakrale tekstar, mellom anna i *Sone O* (1992), *Pilegrimen* (1995), *Ei natt på jorda* (1993), *Hans Egedes natt* (1995) (dei to sistnemnde til musikk av underteikna) og *Nidaros* (1997). Diktsamlinga *Kvartett* (2008) er ein litterær milepåle i norsk poesi, med fire bøker i eitt: *Gs bok*, *Dantes øske*, *Passasje* og *Visum*. Dei fire bøkene heng saman, men er òg sjølvstendige og alluderer til nokre av grunnskriftene i den vestlege kulturen, til dømes Bibelen og *Den guddommelege komedien* av Dante. Men dei skildrar òg det livet vi lever her og no.

Paal-Helge Haugen har òg vore med i arbeidet med den siste omsetjinga av nynorskutgåva av Det nye testamentet, som kom i 2005. Seinare har han vore medlem av omsetjargruppa som hadde ansvaret for 5. Mosebok og Josva i Det gamle testamentet.

Han har fått ei rekkje prisar for arbeidet sitt, m.a. Norsk kulturråds litteraturpris, Nynorsk litteraturpris, Doblougprisen, Kritikerprisen, Cappelenprisen, Brageprisen, TONOs Edvard-pris, Aschehougprisen og Gyldendalprisen. Han har òg vore nominert til Nordisk råds litteraturpris.

Eit gjennomgåande motiv i diktinga hans ert utforskinga av språkets grenser, grensene for kva det er mogleg å uttrykkja med ord, ei innsirkling av opplevinga av det førspråklege eller kanskje det etterspråklege – det som ikke kan seiast, berre antydast, som om det heiter i *Gs bok*: «ei skrift som berre gir seg til kjenne / som ei prikking i fingertuppane».

Epítaf

1 (avreise)

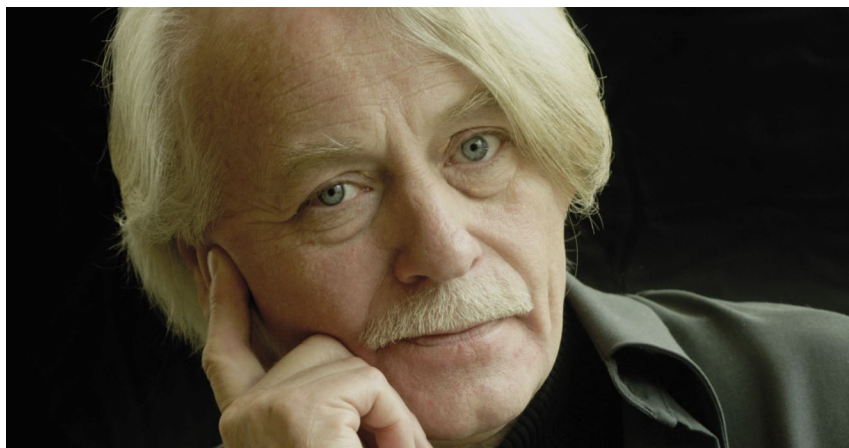
Så dreg du gjennom meg enda ein gong, slutført, bortvendt.
Du set lufta i rørsle, ein sval pust av det som kunne vore,
Ut under nakne greiner eller piggråd opp mot den emaljerte
morgonhimmelen. Du har reist og lete det etter deg
som smertegrensa, som ein vegg det oppreiste, drivkvite fråveret.

2 (han stakar ut)

Dødebåten, ein flatbotna pram glir fram over hav oppå vatn
Dyppe hendene ned i den uklare væska, løfte dei
og drikke, forsmak på eit tyngre vatn
Nokon som mønstrar deg før du går ombord,
engel

3 (epítaf)

Vi har lagt deg ned. Vi har bore deg ut. Eg og dei andre.
Eg held det du var opp i dagen ein siste gong du er gjennomsiktig.
Eg hentar deg inn, held deg i armane,
voggar deg attende gjennom tida, urørt, nyfødd, vektlaus
før eg skjer deg inn i steinen ei lang bølge,
ei mjuk linje som skal lyse deg ned i jorda.

Paal-Helge Haugen

1 (avreise)

T: Paal-Helge Haugen

Funebre ♩ = 50 *accelerando*

Baryton

Piano

p *mp*

5 *ritardando*

Så dreg du

p

mf *p*

9 ♩ = 60 *mp*

gjen-nom meg en - da ein gong,

mp *p* *mf*

12

slutt - ført. bort - vendt.

pp *mp* *mf* *p* *mp* *mf* *f*

15 *ritardando* *a tempo* *pp*

Du set luf-ta i

sfz *mp* *p* *pp*

20 *p* *dolce*

rør - sle, ein sval pust av

ppp *dolce*

And. *

23 *pp*

det som kun - ne vo - re,

pp *p* *mp* *p*

27

pp

mp

Ut un-der nak - ne grei-ner el-ler pigg-tråd

27

pp

p

pp

31

p

ritardando

opp mot den e-mal-jer - te mor-gon - him-mel-en

31

Leg.

*

pp

34

♩ = 60

38

accelerando

ritardando

p

Du har

38

mp

mf

p

41 ♩ = 60 *accelerando*

reist

41 *aereo*

p

43 ♩ = 60 *mp*

og le - te det et - ter deg

ppp *mp*

46 *mf* *f*

som smer - te - gren - sa, som ein vegg det opp - reis - te,

sfz *mp* *mf*

50 *ff* *attacca 2 mvmt.*

driv - kvi - te frå - ve - ret.

50 *molto pesante*

f *sfz* *sfz* *ff*

2 (han stakar ut)

Senza espressione ♩ = 74

Baryton

pp

Dø - de - bå - ten,

Piano

ppp sempre

8va
Red. *sempre* *sempre*

3

p

ein flat - bot - na

mp

fram glir

3

5

fram o - ver hav

3

op - på vat - ten

5

7

p
Dyp - pe - hen - de - ne

ppp

9

ned i den u - kla - re væs - ka,

11

mf
løf - te dei og

13

mf
drik - ke, for - smak på eit

ppp

15

tyng - re vat - ten

Detailed description: This block shows the vocal line for measures 15 and 16. The key signature has one flat (B-flat). Measure 15 contains the notes G2, F2, and E2. Measure 16 contains a triplet of notes: D3, C3, and B2. The lyrics are 'tyng - re vat - ten'.

15

Detailed description: This block shows the piano accompaniment for measures 15 and 16. The right hand plays a continuous eighth-note pattern, and the left hand plays a similar eighth-note pattern. The music is in a minor key.

17

p

No - kon som møn - strar deg

Detailed description: This block shows the vocal line for measures 17 and 18. Measure 17 is a whole rest. Measure 18 contains a triplet of notes: G3, F3, and E3. The lyrics are 'No - kon som møn - strar deg'. The dynamic marking *p* (piano) is placed above the first note of measure 18.

17

Detailed description: This block shows the piano accompaniment for measures 17 and 18. The right hand plays a continuous eighth-note pattern, and the left hand plays a similar eighth-note pattern. The music is in a minor key.

19

mp

før du går om-bord,

Detailed description: This block shows the vocal line for measures 19 and 20. Measure 19 is a whole rest. Measure 20 contains a triplet of notes: G3, F3, and E3. The lyrics are 'før du går om-bord,'. The dynamic marking *mp* (mezzo-piano) is placed above the first note of measure 20.

19

ppp

Detailed description: This block shows the piano accompaniment for measures 19 and 20. The right hand plays a continuous eighth-note pattern, and the left hand plays a similar eighth-note pattern. The dynamic marking *ppp* (pianissimo) is placed below the first measure.

21

Detailed description: This block shows the vocal line for measure 21, which is a whole rest.

21

Detailed description: This block shows the piano accompaniment for measure 21, which is a whole rest.

23 *pp* falsetto

en - gel.

25 *attaca 3. mvmt.*

25 *ppp*

3 (epitaf)

Funebre ♩ = 54

Baryton

p *mp*

Vi har lagt deg ned. Vi har bo-re deg ut.

Piano

p *mp*

* * * *

B

mf

5 Eg og dei and-re.

mf *mp* *p* *pp*

Piano

B

mp *p* *pp*

11 Eg held det du var opp i da-gen ein sis-te gong,

ppp *mp* *p* *pp*

Piano

16 *pp* *mp*

B du er gjen-nom-sik-tig. Eg hen-tar deg

21 *p* *mp*

B inn, held deg i ar-ma-ne, vog-gar deg att-en-de

25 *mf* *ff* *pp*

B gjen-nom ti - da,

28 *mp* *p* *pp*

B u - rørt, ny - fødd, vekt - laus

Grave

31 *p* *mp* *p* *mp*

B før eg skjer deg inn i stei - nen ei lang bøl - je, ei

31 *p* *mp* *p* *slow arp.* *mp*

35 *p*

B mjuk lin - je som skal ly - se deg ned i jor - da.

35 *p* *pp* *ppp* *pp*

And. sempre

41 *cresc. sempre* *p* *mp*

46 *mf* *f* *ff*

8va

51 *fff* *ppp*

8vb *laissez vibrer*

